

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2024/040

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Met zijn verzoek van 30 januari 2024 vraagt ■■■, hierna de verzoeker, de stad Kortrijk, naar het laatst gekende adres van ■■■.

De stad Kortrijk heeft het openbaarheidsverzoek afgewezen op 1 februari 2024.

Verzoeker dient op 3 februari 2024 een beroep in bij de beroepsinstantie tegen de weigeringsbeslissing van de stad Kortrijk. Dit beroep werd geregistreerd op 6 februari 2024.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek dateert van 30 januari 2024.

De stad Kortrijk stelt in haar antwoord aan de beroepsinstantie van 20 februari 2024 dat het haars inziens in casu niet gaat om een bestuursdocument, reden waarom ze het verzoek ook niet als een verzoek om openbaarmaking van een bestuursdocument behandelde en bijgevolg in haar beslissing ook geen melding maakte van de beroepstermijn en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet. Er werd immers geen inzage in/afschrift van, noch uitleg bij een bepaald bestuursdocument in de zin van het Bestuursdecreet gevraagd.

De beroepsinstantie kan evenwel niet akkoord gaan met het standpunt van de stad Kortrijk dat de vraag van verzoeker niet als een vraag naar een afschrift van een bestuursdocument zou te beschouwen zijn. De vraag van verzoeker kan beschouwd worden als een afschrift van een deel van het bevolkingsregister, met name het deel dat het adres van [REDACTED] bevat. Immers, in artikel I.4, 3° van het Bestuursdecreet wordt een bestuursdocument gedefinieerd als de informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie. Het recht op openbaarheid kan aldus worden uitgeoefend voor zover het gaat om informatie die gematerialiseerd werd op een drager.

De definitie, zoals geformuleerd in voormeld decreet, sluit aan bij de ruime omschrijving die de grondwetgever, zowel wat de vorm als wat de inhoud betreft, heeft willen geven aan het begrip 'bestuursdocument'. Tijdens de parlementaire voorbereiding van het artikel 32 van de Grondwet werd daarover o.m. gesteld: "Met de term "bestuursdocument" wordt alle informatie bedoeld, in welke vorm ook, waarover de administratieve overheden beschikken. De term dient breed te worden opgevat. Het betreft alle beschikbare informatie, welke ook de informatiedrager is: schriftelijke stukken, geluids- en beeldopnamen met inbegrip van de gegevens vervat in de geautomatiseerde informatieverwerking, sommige notulen en processen-verbaal, statistieken, administratieve richtlijnen, omzendbrieven, contracten en vergunningen, registers van openbaar onderzoek, examencohiers, films, foto's, enz. ... waarover een overheid beschikt zijn in regel openbaar, behoudens wanneer een uitzonderingsgrond moet worden toegepast" (Parl. St. Kamer 1992-93, nr. 839/1, verklarende nota, blz. 5).

Het gevraagde adres is informatie die in het bezit is van de stad Kortrijk. Deze informatie op zich is te beschouwen als een bestuursdocument, nog los van het feit dat het vervat zit in het bevolkingsregister, dat als geheel ook kwalificeert als een bestuursdocument. Het gaat bijgevolg wel degelijk over een vraag naar een bestuursdocument, in de zin van artikel I.4, 3° van het Bestuursdecreet.

De weigeringsbeslissing van de stad Kortrijk dateert van 1 februari 2024. Die beslissing maakt had melding moeten maken van de beroepstermijn en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet. De stad Kortrijk liet dit na, zodat de beroepstermijn pas aanvangt vier maanden na kennisgeving van de beslissing.

Het beroepschrift d.d. 3 februari 2024 werd bijgevolg tijdig ingediend en is **ontvankelijk**.

Gegrondeid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

Op 1 februari 2024 heeft de stad Kortrijk het verzoek afgewezen omdat het vrijgeven van gegevens uit hun registers strikt gereguleerd is. De informatie uit de bevolkingsregisters na 1900 is niet openbaar. De afgifte van gegevens aan derden veronderstelt dat dit voorgeschreven of toegestaan is door of krachtens de wet.

Elke afzonderlijke aanvraag moet vermelden op basis van welke bepaling(en) de opvraging gebeurt, samen met het motief waarom verzoeker naar de gegevens vraagt.

De stad Kortrijk kon uit de vraag van verzoeker niet opmaken of hij voldeed aan deze voorwaarden.

2. Inhoud van het beroepschrift

Verzoeker diende op 3 februari 2024 beroep in bij de beroepsinstantie tegen de weigeringsbeslissing van de stad Kortrijk. Hij ziet niet in hoe een adres van 64 jaar geleden de privacy van een overleden persoon nog kan schaden en wijst erop dat hij al meermaals ondervond dat andere gemeentebesturen hier soepeler mee omgaan.

Het is hem ook niet duidelijk wie hem een attest, getuigschrift, ... kan bezorgen om te bewijzen dat hij voldoet aan de wettelijke voorwaarden, nu het gaat om een privé historisch onderzoek over een minder gekende schrijfster. Hij vreest dat deze nauwe toepassing van het begrip privacy binnenkort elk historisch onderzoek zo goed als onmogelijk maakt.

3. Toelichting door de stad Kortrijk

Om voldoende geïnformeerd te kunnen oordelen heeft de beroepsinstantie de stad Kortrijk om een reactie gevraagd. De stad Kortrijk gaf op 20 februari 2024 aan bij haar eerder standpunt te blijven en verwees hierbij naar het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister, meer bepaald naar artikel 3 van dit besluit, waarop de beslissing van 1 februari 2024 gebaseerd is.

Bijkomend verwijst de stad Kortrijk naar artikel 5bis van dat zelfde Koninklijk Besluit dat bepaalt dat raadpleging door derden mogelijk is voor de registers, die meer dan 120 jaar geleden afgesloten zijn als er sprake is van genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden. In casu gaat het om het laatst gekende adres bij overlijden, met name op 5 oktober 1960, en dus zijn de registers minder dan 120 jaar geleden afgesloten, zodat de stad Kortrijk het adres niet mag bezorgen, ook al zou het gaan om genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden.

4. Standpunt van de beroepsinstantie

De beroepsinstantie stelt vast dat de gegevens waarvan inzage wordt gevraagd, met name het laatst gekende adres van ■■■, integraal deel uitmaakt van de bevolkingsregisters.

Het Bestuursdecreet laat de federale regelgeving betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters onverlet en ontslaat instanties er niet van die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking.

De toegang voor derden tot de bevolkingsregisters is wettelijk strikt gereguleerd op federaal niveau. In principe is de raadpleging van deze registers verboden aan private personen (artikel 5 van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister).

Artikel 5 bis van hetzelfde Koninklijk Besluit luidt:

'De raadpleging door derden van de registers, die meer dan 120 jaar geleden afgesloten zijn, is toegelaten voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, ongeacht het gaat om papieren registers of registers, die met het oog op een duurzame bewaring, op een andere informatiedrager zijn overgezet.

De wijze waarop de raadpleging gebeurt wordt vastgesteld door het College van Burgemeester en Schepenen.'

In casu vraagt verzoeker informatie over het jaar 1960. Het is de datum van het afsluiten van de registers die relevant is voor de termijnberekening zoals vooropgesteld in artikel 5 bis van voormeld Koninklijk Besluit. Het gaat dus om informatie uit registers, die minder dan 120 jaar geleden afgesloten zijn.

De beroepsinstantie merkt op dat artikel 3 van het betreffende Koninklijk Besluit raadpleging niet helemaal uitsluit voor registers die minder dan 120 jaar geleden afgesloten zijn, doch aan strikte voorwaarden onderwerpt:

"(...) De afgifte aan derden van uittreksels en getuigschriften uit de registers die minder dan 120 jaar geleden afgesloten zijn, voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, is toegelaten met schriftelijke toestemming van de betrokken persoon. De toestemming vermeldt de doeleinden.

Indien de betrokken persoon overleden is of niet meer gezond van geest is, dient deze toestemming te worden gegeven door diens langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner. Voor minderjarigen wordt de toestemming gegeven door de ouders of voogd.

Indien de betrokken persoon overleden is en geen langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner heeft nagelaten of deze laatste niet meer gezond van geest is, dient de toestemming te worden gegeven door ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad van de desbetreffende persoon.

Zijn er geen afstammelingen in de eerste graad, of zijn deze niet gezond van geest of overleden, dan komt het aan het College van Burgemeester en Schepenen toe om te beslissen of de uittreksels of getuigschriften worden afgeleverd.

Voormelde toestemming moet voorgelegd worden door de aanvrager. De toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om de afstamming in opgaande lijn te vermelden.

Indien de aanvrager het adres niet kent van de persoon die de toestemming dient te geven, kan een brief gericht worden aan de persoon waarvan de toestemming vereist is bij de aanvraag gericht om deze te verkrijgen. De gemeente zendt dan deze brief door aan de bestemming, die vervolgens zelf beslist al dan niet in te gaan op het verzoek van de aanvrager. Het adres van de bestemming wordt door de gemeente niet meegedeeld aan de aanvrager. (...)"

De beroepsinstantie wijst tevens op artikel 10 bis van datzelfde Koninklijk Besluit dat bijkomend bepaalt dat de aanvraag schriftelijk gericht moet worden aan het College van Burgemeester en Schepenen aan de hand van een gemotiveerd verzoekschrift. Verzoeker richtte zijn aanvraag aan info@kortrijk.be.

Gezien de verkeerde procedure werd gevolgd en bijgevolg ook de toestemming, vermeld in artikel 3 van het Koninklijk Besluit niet gevraagd kon worden aan de betrokkene, is de weigering van de stad Kortrijk terecht.

Het beroepschrift wordt bijgevolg als **ongegrond** beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 3 februari 2024 tegen de weigeringsbeslissing van de stad Kortrijk d.d. 1 februari 2024 wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 27 februari 2024

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter